

Az én kis falum, 2009

MARCAL

- MUNKATERV -

Készítette: Takács Szilvia
Az installáció tervezett helye: Karakó, Vas megye

A szobrom tervezett helye Karakó, egy Vas megyei kis falu. Személyes kötődésem nagyon erős ehhez a helyhez, mivel Édesapám szülőfaluja és a mai napig élnek itt rokonaim. Néhány hetet, hónapot minden évben itt töltünk, ami óriási változást jelent a budapesti életteremhez képest. A megyére jellemzően a kistelepülések szigetszerűen, egymástól 10-20 kilométerre fekszenek, ami azt is jelenti, hogy ezek igazán kicsi közösségek.

Karakó, az alig 250 lakosú kis település a Marcal folyó partján, nem messze a megyehatártól helyezkedik el. A falu közelében egyesül a Marcal és legfőbb forrása, a Torna patak. Ennek megfelelően a terület nagyrészt sík, egykori ártér, melyen ma többnyire réteket, legelőket megművelt területeket találunk, a községtől délre pedig erdő fedi a tájat. Karakó a vidék egyik legrégebben lakott helye. Történelmét és egykori jelentőségét fekvésének köszönheti. Itt volt ugyanis az akkor még mocsaras, szinte átjárhatatlan Marcal völgyének egyik legjelentősebb átkelőhelye. Felügyelete céljából nagyméretű, erődített földvár magasodott itt, melynek első említése 1137-ből való.

A tervezett szobrom egy kültéri mű, ami több szempontból is kapcsolódik ehhez a településhez és közösséghez. Egy tájat ábrázol, ahol a karakói házak, kertek és földek láthatóak, a Marcal medrében pedig egy nyitható csapból csordogálna a víz. Folyamatosan folyó víz higiéniai és gazdasági okokból nem javasolt.

A mű készítésének utolsó fázisa, a szobor festése a helyi közösség bevonásával történne.

A főbb kapcsolódási pontok:

A Marcal

A település rég- és közelmúltjában nagy jelentőséggel bírt ez a folyó. Ártere egykor nehezen áthatolható, mocsaras vidék volt, de a vízszabályozási és bányászati munkák egy időre megváltoztatták arculatát. Mára azonban a Természet sok helyen újra birtokba vette a partokat. Gyermekekóromból még jól emlékszem, hogy a nagy vízhozamú folyó medre szépen ki volt tisztítva, és nyári délutánokon, aki csak tehette ott fürdőzött. Édesapám generációja még legendákat mesél a fejesugrásokról a Marcal-hídról és tényként állítják, hogy nyaranta sosem volt kellemetlen testszagú ember a faluban. A nyárádi bauxitbánya bezárásával azonban a vízhozam kisebb lett és a kevésbé csapadékos időjárás lassan folydogáló, csendes vizéé alakította. A kút megnyitása és elzárása a szobromon, új jelentést ad az ábrázolt tájnak. A víz a folyó jelentőségére hívja fel a figyelmet.

A táj és a házak

Karakó is megtalálható a google map-en, így egy felülnézeti légi felvétel megtekintése a falu fiatalabb tagjainak már nem jelenthet újdonságot. Szobromon azonban minden ház pontosan kivehető, megformált lesz. Mindenki egészen más szemszögből láthatja otthonát, saját életterét, így a műhez való személyes kötődése elkerülhetetlen.

A falu szobrai

A faluban négy XX. sz.-eleji szobor található. Ezek az útszéli védőszentek és a kereszt sajátosan átalakultak. Az mésző és öntött műkő alakok színesre festettek. Ezek a szobrok minden tekintetben a karakóiak tulajdonát képezik, hiszen egy mű ilyen mértékű átalakítása, a gondoskodás és a szépítés szándéka mellett, a birtoklást is kifejezik. A szobrokat évről évre újrafestik, ami a formák tompulását eredményezi, a finomabb részletek helyenként ügyetlen ráfestése szinte népművészeti alkotássá alakítja a szobrász műhelyek produktumait.

Ezen szobrok anyaga, festettsége inspirált engem. Az alattuk található talapzat, kő posztamentek, formájához is szeretnék igazodni.

A közös festés

Tervezett szobrom lefestése a helyi közösség aktív közreműködésével jönne létre. Felállításakor csak a tájrészleteket fogom én megszínezni, az avatáson mindenki lefestheti a saját házát. A megfelelő festékről és színekről én gondoskodom. Ezt az eseményt szeretném videón rögzíteni.

A közös festés nagyon fontos jelentéssel bír. Minden karakói a saját birtokának kialakításán keresztül magáénak érezheti a művet, mert a teljes befejezettséghez az ő közreműködése is szükséges. Biztos vagyok benne, hogy egy ilyen kis közösségen belül is lesznek, akik nem jönnek el erre az eseményre, aminek több oka is lehet. Azok az idősebbek, akik már nehezen mozognak egyedül, nem szívesen indulnak el. Valamint sajnos azokból az üresen álló házakból sem érkezik senki, ahol meghalt az ott élő legidősebb családtag és az épület csak elhagyatva áll, senki sem költözött vissza. És természetesen mindig vannak, bármilyen kis közösségről legyen is szó, akiket nem érdekelnek a közös ügyek.

Ahonnan nem érkezik senki erre az alkalomra, azok az épületek festetlenül, fehérén maradnak. Ezekről a házakról szeretnék elindítani egy beszélgetést.

Amennyiben megvalósul a mű, az önkormányzat szeretné további fennmaradását. Ebben az esetben vállalják a mű időnkénti átfestését, a mű installálásánál a közmunkások bevonását.

A tervezett időpont: 2009. November 20. – November 31.